ਸਤੀਸ਼ @ ਸਾਬ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜ

(2019 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 7369)

30 ਸਤੰਬਰ, 2020

[ਐਨ. ਬਨਾਮ ਰਮਨ, ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਜੇ.]

ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938 'ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ:

5.2-ਪੂਰਵ-ਪਰਿਪੱਕ ਰਿਹਾਈ-ਹੱਕਦਾਰੀ-ਮਾਪਦੰਡ-ਹੋਲਡ: ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੁਰਮ ਕਰਨਾ ਜੇਲ ਵਿਚ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਜਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਖਦਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ (i) ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ (ii) ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦਾ ਤਿੰਨ-ਕਾਰਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ (iii) ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ.2 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਜ਼ਾ/ਸਜ਼ਾ:

ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਕੇਵਲ ਦੰਡਕਾਰੀ ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਤੋਂ ਪਛਤਾਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉੱਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ, ਅਦਾਲਤ

ਹੋਲਡ: 1 ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਸੰਦ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਨਿਡਰ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਕੇਵਲ ਦੰਡਕਾਰੀ ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਨਤਕ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਤੋਂ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13][28- ਡੀ-ਈ]

ਮਾਰੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (1981) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 107: [1981] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1196 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

2. ਧਾਰਾ 72 ਅਤੇ 161 ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ, ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 432 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 433-ਏ ਅਧੀਨ ਇਕੋ ਇਕ ਪਾਬੰਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 14 ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਕੱਟ ਲੈਂਦੇ। ਯੂਪੀ ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰ ਰੀਲੀਜ਼ ਆਨ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938 ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। [ਪਾਰਾ 14 ਅਤੇ 15][28- ਐੱਫ-ਜੀ]

3. ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਤ ਵੱਖਰੇ ਹਨ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀ ਮੰਗਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਸੰਬੰਧੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 16][29- ਡੀ- ਐੱਫ]

ਸਵਾਮੀ ਸਹਿਰਦਾਨਾਦਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2008) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 767: [2008] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 93- 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

4. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਯੂਪੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, (i) ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ (ii) ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਆਚਰਣ ਅਤੇ (iii) ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਤਿੰਨ-ਕਾਰਕ ਮੁਲਾਂਕਣ।

ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਨਕਾਰ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਪਸ਼ਟ, ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਰਾਏ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 17][29- ਜੀ; 30-ਏ]

5. ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਜਾਂ ਮੂਲ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਰਿਹਾਈ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੈਦੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਜਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ 'ਤੇ। ਰਾਜ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਾਮੱਗਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ 16 ਸਾਲ ਜੇਲ (ਮੁਆਫੀ ਸਮੇਤ 22 ਸਾਲ) ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਗਭਗ 54 ਅਤੇ 43 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਲ ਬਾਕੀ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਉਮਰ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਚੱਕਰਵਾਤ ਨਿਰਭਰਤਾ ਮੁਆਫੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। [ਪੈਰਾ 18][31-ਬੀ-ਸੀ]

ਜ਼ਾਹਿਦ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (2001) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 750 [2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 442; ਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2020) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ626; ਮੁੰਨਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2020 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ (Crl) 4 ਵਿੱਚ 21.08.2020 ਦਾ ਆਰਡਰ) - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਿਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਮੁੜ-ਏਕੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤਮਈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ, ਅਤੇ ਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲ ਬਿਤਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੋਰ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 20][31-ਬੀ-ਸੀ]

7. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਕੱਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪਏ ਹਨ; ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤੀਆ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਕੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਭਲਾਈ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ।

ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੋਈ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਟੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938 ਦੇ ਯੂਪੀ ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰ ਰੀਲੀਜ਼ ਆਨ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਸ 21 ਅਤੇ 22||31- ਈ-ਜੀ]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1981] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1196	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 13
[2008] 11 ਐਸਸੀਆਰ 93	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 16
[2001] 2 ਐਸਸੀਆਰ 442	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 18

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 7369

2005 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 99 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 28.04.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2019 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 8326

ਵਿਨੋਦ ਦਿਵਾਕਰ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਤਲਹਾ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ, ਕੁਸ਼ਾਗਰ ਪਾਂਡੇ, ਮੁਹੰਮਦ. ਸ਼ਾਜ਼ ਖਾਨ, ਉਦਿਤ ਅਤੁਲ ਕੋਂਕਥੰਕਰ, ਰੋਹਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਵੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਘੇਲ, ਬੀ.ਐਨ. ਦੂਬੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਪੂਜਾ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸ਼ਿਵਰੰਜਨੀ ਰਲਾਵਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ। ਜੇ.

1. ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸਤੀਸ਼ ਅਤੇ ਵਿੱਕੀ @ਵਿਕੇਂਦਰ ਉਰਫ਼ ਵੀਰੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 28.04.2017 ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "IPC") ਦੀ 364-ਏ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤੱਥ

2. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 12.06.2002 ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਾਰਾਵਤ (ਪੀੜਤ) ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਤੀਸ਼ @ ਸਾਬ੍ਹ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.]

ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਮਿਲੋ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰ ਨੇ ਰੋਕਿਆ - ਰਾਮਵੀਰ ਰਾਣਾ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਲਈ ਲਿਫਟ ਮੰਗੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੀੜਤ ਰਾਮਵੀਰ ਦੇ ਘਰ ਵੜ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੂੰ 04.07.2002 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਿਰੌਤੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਵਿੱਕੀ ਨੇ 10.07.2002 ਨੂੰ ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੇਖਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕੀਤਾ।ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲੇ ਵਜੋਂ ਰਾਮਵੀਰ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਨਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ 32 ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 14.07.2002 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿੱਕੀ ਨੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਰਕਮ ਗਿਣ ਕੇ ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਘਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਮਵੀਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ 31.70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਮਵੀਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ (ਪੀੜਤ) ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਮੌਕੇ ਤੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 16.07.2002 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਕੇਸ, ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਾਸਟ ਟ੍ਰੈਕ ਕੋਰਟ I, ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ 11 ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਰਾਹਗੀਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖੁਦ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ, ਕਾਲ ਡਿਟੇਲ ਰਿਕਾਰਡ, ਜ਼ਬਤ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਵਿੱਕੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਵਾਲਵਰ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ।

4. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸ਼ੋਕ ਅਤੇ ਵਿੱਕੀ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 10,000 ਰੁਪਏ (ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ) ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿੱਕੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਨੂੰ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

5. ਚਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਅਗਵਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਤ, ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਰਿਵਾਲਵਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ

6. ਪੀੜਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ, ਵਿੱਕੀ ਅਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 06.09.2019 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਸੀਮਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੇਲ੍ਹ ਮੈਨੂਅਲ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ"

7. ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ 18.12.2019 ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਯੂਪੀ ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰ ਰੀਲੀਜ਼ ਆਨ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਤੀਸ਼ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿੱਕੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ 26.02.2018 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

8. ਫਿਰ ਵੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੈਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 08.06.2020 ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼:

“ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

2019 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰ. 7369 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਸਤੀਸ਼ @ ਸਾਬੇ) ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਵਿੱਕੀ ਉਰਫ਼ ਵਿੱਕੀ ਉਰਫ਼ ਵਿਕੇਂਦਰ ਉਰਫ਼ ਵਰਿੰਦਰ) ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ। 2019 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰ. 8326 ਵਿੱਚ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੇਲ ਮੈਨੂਅਲ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ, ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰੋ।"

9. ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ, ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ, 13.07.2020 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਗੈਰ ਤਰਕਹੀਣ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। 29.01.2018. ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 29.07.2020 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿੱਕੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਣਗੌਲਿਆ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੋਸ਼, ਉਸਦੀ ਲੰਬੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 06.09.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ, ਸਤੀਸ਼ ਅਤੇ ਵਿੱਕੀ ਲਈ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਫੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ।

10. ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 25.08.2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਢੁਕਵੇਂ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। . ਕਿਉਂਕਿ 01.09.2020 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਲਈ ਉਪਰੋਕਤ-ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੀਮਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ

11. 08.09.2020 ਨੂੰ ਹੋਈ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਤੀਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ - ਪਹਿਲਾ, ਅਪਰਾਧ ਘਿਨਾਉਣਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ 53 ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ। -54 ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤੀਜਾ, ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਚੌਥਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਸਿੱਧੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਈ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿੱਕੀ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਉਮਰ 43 ਸਾਲ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ, ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ; ਉਸ ਦੀ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

12. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤਰਕ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇਲ ਮੈਨੂਅਲ ਅਤੇ ਯੂਪੀ ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰ ਰੀਲੀਜ਼ ਆਨ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਪਰ, 'ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ' ਅਤੇ 'ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਵਿਹਾਰ' ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਸ਼ੀਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਲੰਮੀ ਕੈਦ, ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

13. ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਨਿਡਰ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਆਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਸੰਦ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਘੁੰਮਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਪਰ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਕੇਵਲ ਦੰਡਕਾਰੀ ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਨਤਕ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਤੋਂ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

14. ਧਾਰਾ 72 ਅਤੇ 161 ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ, ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ("ਸੀਆਰਪੀਸੀ") ਦੀ ਧਾਰਾ 432 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 433-ਏ ਅਧੀਨ ਇਕੋ ਇਕ ਪਾਬੰਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 14 ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਕੱਟ ਲੈਂਦੇ।

15. ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938 'ਤੇ ਯੂਪੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ:

ਮਾਰੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, 1981 (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 107.

"**2**. ਜ਼ਾਬਤਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1898 (1898 ਦਾ ਐਕਟ V) ਦੀ ਧਾਰਾ 401 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਸਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੈਦੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਧਰਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੈਦੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

16. ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਤਿੱਖਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। 2 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਤ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਸੰਬੰਧੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

17. ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938 'ਤੇ ਯੂਪੀ ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰ ਰੀਲੀਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, (i) ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ (ii) ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਆਚਰਣ ਅਤੇ (iii) ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਕਾਰਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਵਾਮੀ ਸਹਿਰਦਾਨਾਦਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, (2008) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 767.

ਇਹ ਇਨਕਾਰ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ, ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਰਾਏ ਹਨ।

18. ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਜਾਂ ਮੂਲ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਰਿਹਾਈ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੈਦੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਜਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ 'ਤੇ। ਰਾਜ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਾਮੱਗਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ 16 ਸਾਲ ਜੇਲ (ਮੁਆਫੀ ਸਮੇਤ 22 ਸਾਲ) ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਗਭਗ 54 ਅਤੇ 43 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਲ ਬਾਕੀ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਉਮਰ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਚੱਕਰਵਾਤ ਨਿਰਭਰਤਾ ਮੁਆਫੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

19. ਦਰਅਸਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੇਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁੰਨਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧੀਨ:

“22.01.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ, ਯੂ.ਪੀ. ਯੂਪੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਕਟ. ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਘਿਨਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਵੇਗਾ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਕਾਰਕ ਹਨ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੈਦੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ "ਅਸਮਰੱਥ" ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਲ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਜੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਫੀ ਦੇ 29 ਸਾਲ (ਲਗਭਗ) ਦੀ ਲੰਮੀ ਕੈਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 22.01.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ

ਜ਼ਾਹਿਦ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, 2001 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ750.

2020 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀਐਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 626, 6.

2020 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ (Crl) 4 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 21.08.2020 ਦਾ ਆਰਡਰ।

ਕਿ ਆਰਡਰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਐਕਟ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

20. ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਆਸਾਨ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮਨਘੜਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦਰਦਨਾਕ ਜੀਵਨ ਸਬਕ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਿਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜੁੜਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤਮਈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਅਤੇ ਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲ ਬਿਤਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੋਰ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਨੀਤਾ @ਵਰਣਿਕਾ (ਵਿੱਕੀ ਦੀ ਪਤਨੀ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 05.09.2020 ਦੇ ਵਾਧੂ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਦੂਰੀ-ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਅੱਠ ਕੋਰਸ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ (i) ਆਪਣਾ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ, (ii) ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਸਿੱਖਣਾ, (iii) ਬੈਚਲਰ ਆਫ਼ ਆਰਟਸ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ; ਨਾਲ ਹੀ (iv) ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ, (v) ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ, (vi) ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਧਿਐਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। ਵਿੱਕੀ ਦਾ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਕਈ ਹੋਰ ਕੈਦੀਆਂ ਲਈ ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਜੋਂ ਚਮਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਚਕਨਾਚੂਰ ਜਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

21. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਕੱਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪਏ ਹਨ; ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤੀਆ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਕੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਭਲਾਈ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੋਈ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਟੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

22. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਯੂਪੀ ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰ ਰੀਲੀਜ਼ ਆਨ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ- ਰਾਜ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇਗੀ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ **ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE